

Lieta C-335/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 27. maijs

Iesniedzējtiesa:

Juzgado de Primera Instancia n.º 10 bis de Sevilla (Seviļas pirmās
instance tiesa Nr. 10 bis, Spānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 24. maijs

Prasītājs:

Vicente

Atbildētāja:

Delia

Pamatlietas priekšmets

Procedūra par honorāra samaksu – Advokātu honorāri par to klientiem sniegtajiem pakalpojumiem – Advokātu honorāru noteikšana saskaņā ar advokātu kolēģijas orientējošo tarifu skalu – Tiesveža rīkojums par honorāru – Šī rīkojuma pārsūdzēšana tiesā

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Direktīva 93/13/EEK – Negodīgi noteikumi patērētāju līgumos – Līgums par juridisko pakalpojumu sniegšanu – Tiesvedība saistībā ar advokātu prasījumu samaksāt honorāru – Procedūra, kas liedz tiesai pēc savas ierosmes pārbaudīt patērētāja līguma noteikumu iespējamu negodīgumu – Direktīva 2005/29 – Negodīga komercprakse

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai saīsinātā procedūra, kura attiecas uz advokāta prasījumu samaksāt honorāru un kurā tiesai ir liegts pēc savas ierosmes pārbaudīt patērētāju līguma noteikumu iespējamo negodīgumu, jo nav paredzēta tiesas iesaistīšanās nevienā šīs procedūras brīdī, izņemot gadījumu, ja klients apstrīd šo prasījumu un pēc tam kāda no pusēm pārsūdz tiesveža galīgo lēmumu, atbilst *Direktīvai 93/13 un tās efektivitātes principam saistībā ar Hartas 47. pantā paredzētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā*?
2. Vai tas, ka iespējama negodīguma pārbaude tiesā pēc tiesas ierosmes vai pēc puses lūguma šajā saīsinātajā procedūrā tiek īstenota procesā, kurš ierosināts, izmantojot neobligātu iespēju iesniegt pieteikumu pārskatīt tādas institūcijas kā tiesvedis, kas nav uzskatāms par tiesu, pieņemto lēmumu, un kuram principā ir jāattiecas tikai uz lēmuma priekšmetu, un kurā nevar tikt iesniegti citi pierādījumi, izņemot dokumentāros pierādījumus, ko puses jau ir iesniegušas, atbilst *Direktīvai 93/13 un tās efektivitātes principam saistībā ar Hartas 47. pantā paredzētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā*?
3. Vai uz līgumā starp advokātu un patērētāju ietvērto noteikumu, tādu kā strīdīgais noteikums, kas paredz honorāra samaksu īpašā gadījumā, kad klients atsakās no prasības pirms tiesvedības pabeigšanas vai panāk vienošanos ar attiecīgo iestādi, neinformējot advokātu biroju vai pretēji tā ieteikumam, ir attiecināmi *Direktīvas 93/13 4. panta 2. punkta* noteikumi tādēļ, ka tas ir viens no līguma pamatnoteikumiem, kas attiecas uz līguma priekšmetu, šajā gadījumā – cenu?
4. Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu būtu apstiprinoša, vai minētais noteikums, kurā honorāra apmērs ir noteikts, atsaucoties uz advokātu kolēģijas tarifu skalu, kas ietver dažādus katrā konkrētā gadījumā piemērojamus noteikumus, un kurš nebija minēts iepriekš sniegtajā informācijā, var tikt uzskatīts par vienkāršu un skaidri saprotamu saskaņā ar minēto *Direktīvas 93/13 4. panta 2. punktu*?
5. Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu būtu noraidoša, vai apstāklis, ka starp advokātu un patērētāju noslēgtā līgumā tiek iekļauts noteikums, tāds ka strīdīgais noteikums, kurā advokāta honorāra apmērs ir noteikts, vienkārši atsaucoties uz advokātu kolēģijas tarifu skalu, kas ietver dažādus katrā konkrētā gadījumā piemērojamus noteikumus, un kurš nebija minēts komerciālajā piedāvājumā un iepriekš sniegtajā informācijā, var tikt uzskatīts par negodīgu komercpraksi saskaņā ar *Direktīvu 2005/29*?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

- Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants.

- Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos, 21. un 24. apsvērums un 3., 4.pants, 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts.
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū, 2. panta 1. punkta d) apakšpunkts, 5., 6., 7. un 11. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

- *Ley de Enjuiciamiento Civil (LEC)* [Civilprocesa likums].

Saskaņā ar *LEC* 35. pantu advokāti var prasīt lietas dalībniekam, kuru tie ir pārstāvējuši, samaksāt honorāru par saviem pakalpojumiem. Kad šāds prasījums ir iesniegts, tiesvedis pieprasa parādniekam samaksāt šo summu vai arī apstrīdēt prasījumu. Ja prasījums tiek apstrīdēts, tiesvedis ar rīkojumu nosaka advokātam maksājamo honorāru, paredzot tā piespiedu izpildi, ja netiek veikta tā samaksa. Par šo rīkojumu var iesniegt pārskatīšanas pieteikumu tiesā.

- 1974. gada 13. februāra *Ley 2/1974 sobre Colegios Profesionales, en la redacción dada por la Ley 25/2009, de 22 de diciembre* [Likums par profesionālajām organizācijām redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2009. gada 22. decembra Likumu 25/2009] (2009. gada 23. decembra *BOE* Nr. 308).

Saskaņā ar šo likumu profesionālajām organizācijām ir aizliegts noteikt orientējošas tarifu skalas un citas pamatnostādnes par profesionālajiem honorāriem, neskarot ceturtnā papildnoteikumā paredzēto regulējumu. Saskaņā ar šo papildnoteikumu profesionālās organizācijas var izstrādāt orientējošus kritērijus vienīgi advokātu izdevumu un honorāra noteikšanai.

- 2001. gada 22. jūnija *Real Decreto 658/2001, por el que se aprueba el Estatuto General de la Abogacía Español* [Karaļa dekrēts 658/2001, ar ko apstiprina Spānijas advokatūras vispārējo nolikumu] (2001. gada 10. jūlija *BOE* Nr. 164), redakcijā, kas bija spēkā pamatlīetas faktu rašanās laikā.

Estatuto General de la Abogacía Española [Spānijas advokatūras vispārējā nolikumā] redakcijā, kas bija spēkā pamatlīetas faktu rašanās laikā, ir noteikts, ka advokātam ir tiesības uz atbilstošu finansiālu atlīdzību par sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī uz tam radušos izmaksu segšanu. Par honorāra apmēru klients un advokāts brīvi vienojas, ievērojot profesionālās ētikas normas un normas par negodīgu konkurenci. Tajā ir arī noteikts, ka tad, ja nav skaidras vienošanās par pretējo, honorāra noteikšanai kā atsauci var ņemt vērā advokātu kolēģijas, kuras teritorijā attiecīgais advokāts darbojas, orientējošās tarifu skalas, kurām katrā ziņā ir papildinošs raksturs salīdzinājumā ar to, par ko puses ir vienojušās, un ka tās piemēro gadījumos, kad tiesāšanās izdevumu atlīdzināšana tiek piespriesta pretējai pusei.

- 2007. gada 16. novembra *Real Decreto Legislativo 1/2007, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la defensa de los consumidores y usuarios y otras leyes complementarias* [Karaļa Leģislatīvais dekrēts Nr. 1/2007, ar kuru apstiprina Vispārīgā likuma par patērētāju un lietotāju aizsardzību konsolidēto versiju un citus papildu likumus] (2007. gada 30. novembra *BOE* Nr. 287) redakcijā, kas bija spēkā faktu rašanās laikā.

Šī likuma 20. pantā ir noteikts, ka komercpraksē ir jāsniedz, ja vien tas jau acīmredzami neizriet no konteksta, vismaz šāda informācija: kopējā cena, ieskaitot visus nodokļus, attiecīgā gadījumā atsevišķi norādot piedāvājumam piemērojamo palielinājumu vai atlaižu summu un uz patērētāju vai lietotāju pārnestos izdevumus. Pārējos gadījumos, kuros preču vai pakalpojumu rakstura dēļ cenu nevar precīzi norādīt komerciālajā piedāvājumā, ir jāsniedz informācija par cenas aprēķināšanas veidu, kas ļautu patērētājam vai lietotājam pārbaudīt cenu. Tāpat, ja papildu izdevumi, kas ir pārnesti uz patērētāju vai lietotāju, objektīvu iemeslu dēļ nevar tikt aprēķināti iepriekš, par papildu izdevumu pastāvēšanu ir jāinformē patērētājs un, ja ir zināms, tad jānorāda to aplēstā summa.

Šī likuma 60. pantā ir noteikts, ka pirms līguma noslēgšanas uzņēmējam ir skaidri, saprotami un apstākļiem atbilstoši jāsniedz patērētājam atbilstoša, patiesa un pietiekama informācija par līguma būtiskajām iezīmēm, it īpaši par tā juridiskajiem un ekonomiskajiem nosacījumiem, kā arī par precēm vai pakalpojumiem, kas ir līguma priekšmets.

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2017. gada 9. februārī *Delia* kundze (turpmāk tekstā – “kliente”) un advokāts *Vicente* (turpmāk tekstā – “advokāts”) parakstīja juridisko pakalpojumu sniegšanas līgumu par to, ka advokāts pieprasīs noteiktu summu atmaksu, ko kliente bija samaksājusi banku iestādei saskaņā ar atsevišķiem negodīgiem noteikumiem.
- 2 Minētajā juridisko pakalpojumu sniegšanas līgumā bija ietverts noteikums, kurā bija paredzēts, ka kliente apņemas sekot advokāta norādījumiem un ka gadījumā, ja kliente atsakās no prasības jebkāda iemesla dēļ, pirms tiek pabeigta tiesvedība, vai gadījumā, ja viņa noslēgtu vienošanos ar banku iestādi, neinformējot advokātu vai pretēji tā ieteikumam, viņai būtu jāsamaksā advokātam summa, kas nosakāma, piemērojot Seviljas advokātu kolēģijas tarifu skalu tiesāšanās izdevumu noteikšanai par iesniegto prasību.
- 3 Pirms minētā līguma parakstīšanas advokāts rokrakstā rakstītā piezīmē bija informējis klienti par nosacījumiem, kas attiecas uz juridisko pakalpojumu cenu. Nav konstatējams, ka šajā piezīmē būtu sniegta konkrēta informācija par attiecīgo noteikumu. Kliente arī apgalvo, ka sazinājās ar advokātu, izmantojot *Facebook* ziņojumu, kurā viņš arī neminēja šo noteikumu.

- 4 2017. gada 22. februārī advokāts iesniedza banku iestādei ārpusstiesas prasījumu pirms prasības iesniegšanas tiesā.
- 5 Nenoskaidrotā datumā kliente savā dzīvesvietā saņēma banku iestādes 2017. gada 2. jūnija atbildi, kurā minētā iestāde akceptēja ārpusstiesas prasījumu un piedāvāja atmaksāt viņai pārmaksātos 870,67 EUR.
- 6 2017. gada 12. jūnijā advokāts iesniedza iesniedzējtiesā prasību par to summu atmaksu, ko kliente bija pārmaksājusi saskaņā ar negodīgiem noteikumiem, kas pielikti ar banku iestādi.
- 7 Kliente izlēma pieņemt banku iestādes piedāvājumu.
- 8 Advokāts 2017. gada 13. jūnijā nosūtīja klientei pa *burofax* vēstuli, kurā norādīja, ka pēc sarunas, kas viņiem ir bijusi šīs dienas rītā, atkārtoti, ka nepiekrīt tam, ka, lai arī prasība ir iesniegta tiesā, viņa pieņemtu banku iestādes piedāvājumu.
- 9 2017. gada 25. septembrī viņš iesniedza iesniedzējtiesai procesuālo rakstu, kurā paziņoja, ka kliente ir atteikusies no prasības. Tādēļ tiesvedība tika izbeigta.
- 10 2017. gada 13. novembrī advokāts saskaņā ar procedūru par honorāra samaksu iesniedza iesniedzējtiesā honorāra prasījumu 1105,50 EUR apmērā, tam pieskaitot pievienotās vērtības nodokļa (PVN) summu, proti, kopsummā 1337,65 EUR apmērā. Šī summa veidojas, piemērojot Seviljas advokātu kolēģijas tarifu skalu.
- 11 Kliente, kurai palīdzēja valsts iecelta advokāte, apstrīdēja pieprasīto honorāru, uzskatot to par nepamatotu. Par šo apstrīdēšanu tika paziņots advokātam, kas neiesniedza savus argumentus noteiktajā termiņā. Tiesvedis 2020. gada 15. oktobrī pieņēma rīkojumu, ar kuru noraidīja pārsūdzību, noteica advokātam maksājamo summu 1337,65 EUR apmērā un noteica piecu dienu samaksas termiņu, paredzot tā piespiedu izpildi, ja netiek veikta samaksa. Kliente iesniedza pārskatīšanas pieteikumu par šo lēmumu tajā pašā iesniedzējtiesā. Pieteikums tika pieņemts izskatīšanai un tika paziņots advokātam iebildumu iesniegšanai. Advokāts iesniedza iebildumu rakstu, kurā lūdza noraidīt klientes iesniegto pieteikumu un piespriest viņai tiesāšanās izdevumu samaksu.
- 12 Iesniedzējtiesai ir šaubas attiecībā uz šī strīda atrisinājumu, un tā ir izlēmusi iesniegt šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 13 Kliente apgalvo, ka ar advokātu parakstītais līgums ir negodīgs, jo tostarp tajā ir ietverts noteikums, kurā ir paredzēts, ka gadījumā, ja kliente atsakās no prasības, honorārs ir aprēķināms saskaņā ar tarifu skalu. Papildus viņa norāda, ka minētais līgums neatbilst informācijai, ko advokāts viņai sniedza pirms līguma parakstīšanas, jo advokāts teica viņai, ka honorārs būtu summa 10 % apmērā no atmaksātās summas, un to viņa jau ir samaksājusi. Kliente arī norāda, ka strīdīgais

noteikums nav piemērojams, jo nebija īstas atteikšanās no prasības, ņemot vērā to, ka prasība tiesā vēl nebija pieņemta izskatīšanai. Viņa arī argumentē, ka advokāts cēla šo prasību tikai ar mērķi saņemt lielāku honorāru. Tādēļ viņa lūdz atzīt par spēkā neesošu tiesveža lēmumu un atzīt, ka advokāta prasītais honorārs ir nepamatots.

- 14 Advokāts apgalvo, ka nav negodīgu noteikumu, ka viņš klienti pa *burofax* brīdināja par sekām, kas iestātos, ja viņa pati panāktu vienošanos ar banku iestādi, ka prasība tika iesniegta, pirms kliente bija vienojusies ar banku iestādi, un ka viņš uzņēmās prasības sastādīšanas darbu un citus izdevumus. Tādēļ viņš lūdz noraidīt klientes iesniegto pārsūdzību un piespriest viņai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 15 No vienas puses, rodas procesuāla rakstura problēma un, no otras puses, materiāltiesiskā rakstura problēma.
- 16 Attiecībā uz procesuāla rakstura problēmu (kas ietverta pirmajā un otrajā prejudiciālajā jautājumā) Spānijā advokāti var tiesas ceļā prasīt honorāru samaksu, kuru klienti ir tiem parādā par to sniegtajiem pakalpojumiem iepriekšējās tiesvedībās, dažādos veidos, viens no kuriem ir tā sauktā *procedimiento de jura de cuentas* [procedūra par honorāra samaksu].
- 17 Procedūra par honorāra samaksu ir sāsinātā procedūra ar ierobežotām garantijām, kuras ierosināšanas vienīgais mērķis ir panākt rīkojumu klientam samaksāt advokātam honorāru, ko klienti ir parādā, paredzot tā piespiedu izpildi, ja netiek veikta attiecīgā samaksa. Šīs procedūras īstenošana ir tiesveža kompetencē, kurš saskaņā ar Spānijas *Tribunal Constitucional* [Konstitucionālās tiesas] judikatūru un Tiesas 2017. gada 16. februāra spriedumu *Margarit Panicello* (C-503/2015, EU:C:2017:126) neīsteno tiesas funkcijas. Procedūras par honorāra samaksu ietvaros tiesvedis izvērtē honorāra atbilstību advokāta profesionālajai darbībai, lemj par advokāta tiesībām attiecībā uz pusi, kas ir tam uzticējusi savu aizstāvību, un nosaka maksājamo summu.
- 18 Procedūra par honorāra samaksu var tikt attiecināta uz līgumiem, kas ietilpst Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā, ņemot vērā to, ka saskaņā ar Tiesas 2015. gada 15. janvāra spriedumu *Birutė Šiba* (C-537/13, EU:C:2015:14) uz līgumiem, kas ir noslēgti starp advokātiem un to klientiem, attiecas šī direktīva. Tomēr šī procedūra ir veidota tā, ka var gadīties, ka tiesa nemaz nepārbauda šo līgumu. Proti, tiesa iejaucas tikai gadījumā, kad klienti apstrīd honorāra prasījumu un kāda no pusēm iesniedz pārskatīšanas pieteikumu par lēmumu, ko tiesvedis pieņēmis par šo apstrīdēšanu. Tādējādi procedūrā nav paredzēts, ka kādā tiesvedības posmā tiesa varētu pēc savas ierosmes īstenot līgumā ietverto noteikumu iespējama negodīguma pārbaudi.
- 19 Lai gan Tiesas judikatūrā ir paredzēts tiesas pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt noteikuma iespējami negodīgu raksturu, tiklīdz tās rīcībā ir pietiekama

informācija par tiesiskiem un faktiskiem apstākļiem, ir skaidrs, ka procedūras par honorāra samaksu īpatnībām šajā ziņā ir nepieciešams skaidrojums. Šīs īpatnības ir šādas: tas, ka tiesvedis nav tiesu iestāde, procedūras saīsinātais raksturs un tiesas iesaistīšanās veids, kas notiek tikai procedūras nobeiguma stadijā un gadījumā, kad klients ir izvēlējis apstrīdēt honorāra prasījumu un kāda no pusēm pēc tam izlemj iesniegt pārskatīšanas pieteikumu par tiesveža lēmumu. Ir jāuzsver arī tas, ka vispārēji šādā gadījumā būtu nepieciešams pārbaudīt materiālo tiesību jautājumus, tādus kā apstrīdētā noteikuma raksturs, sniegtās informācijas apjoms vai līguma standartizēts raksturs, ko ir grūti pārbaudīt saīsinātās procedūras nobeiguma etapā, kurā ir paredzētas ļoti ierobežotas iespējas iesniegt argumentus un pierādījumus.

- 20 No otras puses, lai gan ir skaidrs, ka klients varētu vēlāk izmantot konstatējošo tiesvedību, lai atsauktos uz līguma, kas ir noslēgts ar advokātu, noteikumu negodīgumu, tomēr piedāvāt klientam izmantot tādu procedūru, kurā advokāta piedalīšanās ir obligāta un kas var ietvert iespējamu tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanas piespriešanu, ja prasība tiek noraidīta, nešķiet atbilstoši Direktīvas 93/13 efektivitātes principam. Tāpat attiecībā uz izpildes procedūru honorāra piedziņai ir skaidrs, ka tad, kad tiek pabeigta procedūra par honorāra samaksu, izpildes fāzes uzsākšana, kurā tiesa gan iesaistās, ir atkarīga no advokāta iniciatīvas (ir iespējams, ka klients samaksā brīvprātīgi un nav pat nepieciešams to uzsākt); turklāt procedūras izpildes fāzē nav ietverta iespēja patērētājam atsaukties uz noteikumu negodīgumu.
- 21 Ir zināms, ka Tiesa savā 2018. gada 25. oktobra rīkojumā *Elena Barba Giménez* (C-426/17, EU:C:2018:858) atzina, ka “tādu procedūru ietvaros, kas ir tiesveža kompetencē, kā tas ir pamatlietā, izpildes jomā kompetentajai tiesai, kur var izdot rīkojumu par maksājamās summas piedziņu, ir jāpārbauda – ja nepieciešams, pēc savas ierosmes – starp profesionālu pārstāvi tiesā vai advokātu un tā klientu noslēgta līguma noteikuma iespējamais negodīgums”. Tomēr šāds konstatējums izrietēja no tā, kas bija norādīts 2017. gada 16. februāra spriedumā *Margarit Panicello* (C-503/15, EU:C:2017:126), lai gan šķiet, ka citā nozīmē. Proti, spriedumā *Margarit Panicello*, šķiet, runa ir par kompetentās iestādes noteikšanu līguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanai, bet, šķiet, nav secināts, ka procedūra par honorāra samaksu atbilstu Savienības tiesiskajam regulējumam, jo ļautu tiesai īstenot negodīguma pārbaudi izpildes fāzē. Šajā ziņā Tiesa vairākos gadījumos ir atzinusi, ka negodīguma pārbaude ir jāveic, pirms tiek īstenota izpilde pret patērētāju (skat., piemēram, spriedumu *Profit Credit Polska* (C-176/17, EU:C:2018:711), 44., 61.-64. un 71. punkts).
- 22 Saskaņā ar izklāstītajiem apsvērumiem rodas šaubas par to, vai procedūra par honorāra samaksu atbilst Direktīvai 93/13 un tajā ietvertajam efektivitātes principam saistībā ar Hartas 47. pantā paredzētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 23 Attiecībā uz materiāltiesiskā rakstura problēmu (kas ietverta trešajā līdz piektajā prejudiciālajā jautājumā) ir jānoskaidro tāda starp klientu un advokātu parakstītā

līguma noteikuma būtība, kurā ir paredzēts honorārs, kas ir maksājams gadījumā, ja kliente atsakās no prasības jebkāda iemesla dēļ, pirms tiek pabeigta tiesvedība, vai panāk vienošanos ar banku iestādi, neinformējot advokātu vai pretēji tā ieteikumam.

- 24 Gadījumā, ja Tiesa atzītu, ka valsts tiesa var procedūras par honorāra samaksu ietvaros, izskatot pārskatīšanas pieteikumu, pārbaudīt noteikumu iespējamu negodīgumu, rodas šaubas, vai uz strīdīgo noteikumu attiecas Direktīvas 93/13 4. panta 2. punkts saskaņā ar Tiesas sniegto interpretāciju.
- 25 Strīdīgais noteikums drīzāk varētu tikt uzskatīts par kompensācijas vai līgumsoda noteikumu, nevis noteikumu, kas attiecas tieši uz cenu, jo tas attiecas uz konkrētu gadījumu, proti, klienta atteikšanos no prasības, kad ir uzsākta tiesvedība, vai situāciju, kurā klients ir pats panācis vienošanos ar banku iestādi. Ja tiktu uzskatīts, ka tas ir daļa no cenas, varētu uzskatīt, ka noteikums ir negodīgs, ja tas nav izteikts vienkāršā un skaidri saprotamā valodā. Tādējādi noteikuma raksturs nosaka to, kāds analīzes veids ir īstenojams un kāds pārskatīšanas veids ir attiecināms uz to.
- 26 Gadījumā, ja tiktu uzskatīts, ka strīdīgais noteikums ietilpst Direktīvas 93/13 4. panta 2. punkta piemērošanas jomā, strīda atrisināšanai savukārt ir nepieciešams noteikt, vai tas var tikt uzskatīts par tādu, kas izteikts vienkāršā un skaidri saprotamā valodā. Šādas šaubas rodas, jo aplūkojamajā gadījumā noteikumā nav paredzēta precīza summa, ne arī procenti no summas vai aprēķināšanas veids, bet gan ir izmantota atsauce uz advokātu kolēģijas izstrādāto orientējošo tarifu skalu.
- 27 Šīs tarifu skalas agrāk apstiprināja advokātu kolēģijas. Ar *Ley sobre Colegios Profesionales* redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar *Ley 25/2009*, ir aizliegts noteikt orientējošas tarifu skalas vai kritērijus attiecībā uz profesionālajiem honorāriem, izņemot to orientējošai izmantošanai tiesas procedūrā par tiesāšanās izdevumu noteikšanu un procedūrā par honorāra samaksu, attiecībā uz kurām *LEC* ir paredzēts, ka advokātu kolēģijai tiek lūgts atzinums par advokātu prasītu honorāru atbilstību. *Estatuto General de la Abogacía*, kas bija spēkā, kad tika parakstīts līgums starp klientu un advokātu, bija noteikts, ka, ja nav skaidras pušu vienošanās, honorāra noteikšanai kā atsauce ir jāņem vērā tarifu skalas, lai gan šāds noteikums ir pretrunā *Ley de Colegios Profesionales* grozījumiem, kas izdarīti ar *Ley 25/2009*. Aplūkojamajā lietā, kā ir norādīts starp klienti un advokātu noslēgtajā līgumā, advokāts izmantoja tarifu skalu, lai noteiktu honorāru gadījumā, ja kliente atsakās no prasības vai noslēdz vienošanos ar banku iestādi, neinformējot advokātu vai pretēji viņa ieteikumam.
- 28 No otras puses, nav konstatējams, ka advokāts būtu informējis klienti par strīdīgā noteikuma saturu, jo ar roku rakstītajā piezīmē, ko viņš tai iesniedza, par to nekas nav minēts, un arī parakstītajā līgumā tas skaidri nav pateikts. Nav arī informācijas, ka šī tarifu skala būtu publiski pieejama tādējādi, ka kliente šajā gadījumā būtu varējusi tiem piekļūt. Turklāt ir uzskatāms, ka tarifu skala nav

formulēta skaidri. Proti, nav norādīta advokāta honorāra aprēķināšanas bāze un ir sniegta atsauce uz dažādiem noteikumiem, kuru izvēle ir atkarīga no advokāta lēmuma. Tādēļ, lai gan ir iespējams, ka precīza pakalpojumu summa nav nosakāma līguma parakstīšanas brīdī, būtu jānosaka vismaz aprēķināšanas bāze, kas ļautu klientam nojaust honorāra aptuvenu summu, ar ko tam jāērķinās.

- 29 Kā Tiesa ir atzinusi vairākos spriedumos, piemēram, 2012. gada 15. marta spriedumā *Jana Pereničová* (C-453/10, EU:C:2012:144), noteikuma pārredzamības trūkums automātiski nenozīmē, ka tas ir uzskatāms par negodīgu direktīvas 3. panta 1. punkta izpratnē. Arī secinājums par komercprakses negodīgo raksturu ir viens no elementiem, uz kuriem kompetentā tiesa saskaņā ar Direktīvas 93/13 4. panta 1. punktu var balstīt savu vērtējumu par līguma noteikumu negodīgo raksturu.
- 30 Ņemot vērā iepriekš minēto, iesniedzējtiesa uzskata par vajadzīgu noskaidrot, vai starp klientu un advokātu parakstīta līguma noteikums, ar ko ir paredzēts advokāta honorārs, atsaucoties uz advokātu kolēģijas tarifu skalu, kamēr šis noteikums nav minēts ne komerciālajā piedāvājumā, ne iepriekš sniegtajā informācijā, var tikt uzskatīts par negodīgu komercpraksi Direktīvas 2005/29 izpratnē.

DARBA VĒRTĒJUMS